

Ročník XXIX

V Praze, 6. září 1895

Číslo 43 (1472)

Skleník.

Napsal Karel V. Beránek.
(Pokračování.)

Paní doktorka, srknuvši čokolády, olízla ret a pravila: »Slečna pořád jako vlaštovička!«

Paní Darbujánová usmála se mateřsky šťastně.

»Ale pozor, pozor — mně se zdá, že pan učitel Beránek nějak —« a paní doktorka přimhouřila modravé oči a zabručela prstem.

»Taky jsme to slyšeli,« usmívajíc se, svědčila řidič.

Starostová seděla při tom jako skroušená socha.

»A co pak je na tom něco zlého?« rázně zasmála se poštmistrová.

»Ale kdež pak! U naší Málinky jsou vdavky to poslední. A nač by pospíchala — ne? Doma má zlaté časy — a co musím říci, třeba že jsem matka, hledí si jen hošpodářství. Mám v ní velkou pomoc! Co bysme my si počali, když ty hochy máme na studích? Zůstali bysme sami! At jen užije mladého života u rodičů — ještě dlouho nemá zmeškáno.«

Poštmistrová se starostkou podívaly se na sebe, jen to kmitlo.

»No, já jsem jen tak slyšela,« usmívala se doktorka a kroutila se v pohovce jako nepokojné hád.

»Děve je veselá, od rána do noci by zpívalo, uvaří, uklidí, obslouží krám, proběhá se a spí dobře, ničím se netrápí. Je to chyba, když se mladá děvčata ženou do vdavky!«

»A kolik pak je Málince, paní Darbujánová, kolik?« se

sladkou živostí ptala se starostová.

»Kolik? Na svatou Kateřinu bude jí dvadvacet — jaká pak jsou to léta!«

Poštmistrová se starostvou opět vyměnily rychlé pohledy; potom všechny zvolna srkaly, a chvíli bylo ticho.

»Já jsem se vdávala, když mně bylo sedmnáct,« stydlivě povídala doktorka.

»Ach, to je brzo — to je tuze brzo —« dojemně podotkla Darbujánová.

»O, ich war eine spröde Braut — ach, já jsem se styděla —« a paní doktorka malinkýma ručkama zastířela si tváře.

Poštmistrová se dušeně zasmála, až se jí poprsí rozkořebalo.

»Za mnou začal můj chodit, když mi bylo šestnáct,« pravila paní řidič. Hlavu dala stranou, zoubek zatal se do rtů, a tvářila se dojemně tesklivě, jakoby chtěla zpívat: »Už nejsou ty časy, které bejrávaly.«

»Tak pan pojezdňý si jí už taky přivezl; včera je přistěhoval,« vážně řekla starostová.

Ostatní maně pohleděly na Darbujánovou.

»Taky jsme to slyšely,« pravila lhostejně.

»To se ráda podívám — nic se mu tady nelíbilo,« uštěpačně hodila poštmistrová.

»Měl ji prý už jako praktikant — kdo pak ví, jak to bylo,« zase tak lhostejně řekla Darbujánová.

»Povídá nás Beránek, že ji viděl, je prý —!«

»Ach, co nám na tom záleží, ne?« doktorka ostře skočila jí do řeči. Můj tu rodinu trochu zná —«

Křtiny na Chodsku.

(Fotografie E. Strouhala v Domažlicích.)

Slečna Málinka se vrátila.
«Bohata, myslím, tuze nebude.» Paní řídící po těch slovech plaše pohlédla s tvář do tváří.

«Bohatá?» zachytila se doktorka, «i kde pak by co vzala! To by nepotřebovala jít k učiteli. Ourednická dcerka — jaké pak je u těch bohatství! Je to nouze s bídou, třeba že to dělá panstvo. Ach, já to znám! U nás v Boleslavi to chodilo jako královny, na nás se dívaly takhle s výsoka, ale když přišlo ke vdávání, byly naprosto — my jsme si mohly vybrat!»

Všecky přisvědčovaly, ale žádná neodpověděla, protože si vzpomněly na plešatého, prošedivělého pana doktora, jenž měl záda široká, nohy tenké, špičku stávek proti špičce, a když se ženil, bylo mu dobrých padesát.

«Nosi-li hřebínky vysoko, tady jí spadne,» jako když špendlíkem bodá, pravila starostka a hlavou nepohnuvši, jenom ret nakřivila.

«Kdo prosím — kdo?» teprve teď ptala se Málinka, jež prve jen zvědavě naslouchala.

«Paní pojezdná,» honem odpovídala řídící. Slečna ohrnula ret a pohnula křehkou hlavou.

«Bože, bodej by nespadl — takových paniček dvacet do tuhy —» hloucně spustila Darbujánová a spráskla rukama — «vždyť ona, zlaté paničky, ani skleník nemá!»
«Jděte — ale —!» vyletělo z trojích úst, a oči zůstaly vyjeveny.

«Nemá — Tereziánka tu večer něco kupovala a povídala, že byla při tom, když skládali. Ani skleník nemá!»

Paničky rozesmály se plným proudem. Paní Darbujánová kývala jin k tomu hlavou, jakoby říkala: Ano — ano — takové to je smutné — bídě. Slečna Málinka měla ruce seplety v klíně a hleděla tuze litošlivě.

«Tak ani skleník nemá?» jakoby se byla přeslechla, znova ptala se starostová.

«Nemá — nemá —» stále stejně vážně odpovídala Darbujánová.

«Vždyť jsem to povídala — ne?» rozjela se doktorka. «Je z ourednické rodiny — to známe — tam se výbava odbude tuze lacině, za dvě stovky se to pořídí všechno. Já vím, že peřin nemá víc, než co měla jako učitelka, a pojezdny bude dál spát na dřevěných od staré Domorázkové. A prádlo? Ach, já to znám!»

«Ten člověk bude litovat,» povzdýchla řídící a sama soustrastně si přisvědčovala.

«I prosím vás, paní řídící — rovný k rovnému. Vždyť víme, z čeho je, známe ho, ne?» klidně, s ostrým přízvukem odporovala Darbujánová.

«A ta služba není velká — copak je takový pojezdny na jednom dvoře, šafář, nic jiného, než šafář — a baron se nepředá! Ach, dámy, jenom si nezačínat s panskou službou, ta je ode dneška do zejítka. Ráda se podívám, jak to povedou! Jak se takhle začíná, zakrátko chybí na všech stranách,» tvář se, jakoby strachu o živobytí pojezdny umírala, povídala doktorka.

«Jakoby se byl nemohl ohlédnout tady, ne?» a paní řídící dívala se s trátí do tváří, co dámy tomu náhledu říkají.

«Ach, prosím, milostpaní, která něco má, ta by si to byla potádně rozmyslila — vždyť víme, z čeho a co je — ledaže by se chytla nějaká sešlá — jsou takové, že chtějí být paničkami,» rokotala Málinka.

«Myslím, že tuka ledakde,» pokračovala domácí paní, «ale že se to nepovedlo,» u nás tak se pokoušel. Málince se klaněl šafářka o tom začínala, stará mi nadbíhala, ale nám se to nechtělo líbit. Prosím vás, dámy, je to nebezpečná věc. Panská služba je ode dneška do zítřka — kdyby ho pustili, byl by na krku. A potom to přátelstvo kolem do kola — ach, ach! a omdítavě kývala rukou.

«Tak vidíme —» zase tím špendlíčkovým hlasem vmísila se starostová — «já vždycky myslela, že se Málince líbí, a že jste tomu tuze pláti!»

«Mně, milostpaní?» náramně zadívala se

Málinka — «Takových na každém hřebíku!» a zasmála se jako dítětko.

Doktorka ceně zoubky, potměšile pohlížela s jedné na druhou.

«Jen mlčte, slečinko, nezapřete,» pádně pohrozila poštmirová.

«Ne, milostpaní, jistě ne! Když jsem s ním poprvé mluvila, už jsem poznala, co v něm je. Tati a mami mi každou chvíli říkali: Poslouchej, dítě, s tímhle Domorázkem radši ani nemluv, darmo by byl řečí. Ale proč bych se nebavila — ne? Bavím se tuze ráda — proč bych neuvěřila mladého věku?»

«To zas máte pravdu, slečno,» svědčila starostová. «Taky já říkám naší Bůžice: Bav se, kočička má, bav — užijte! Jsi mladá, je ti šestnáct let — na jiné myšlenky máš ve dvacet letech času dost!»

«Právě, milostpaní, vždyť tady nic jiného nemáme než kousek té zábavy,» směje se, kývala Málinka, ačkoli bodavě řečí paní starostové náležitě porozuměla.

«Ale dámy,» po chvíli ticha začala poštmirová, «když ta paní pojezdná je bývalá učitelka, bude to dáma náramně vzdělaná — musí přece mít hromadu škol!»

Starostová se kysele nklbila, doktorka spustila chuchlavě: «O, já, to je to je vzdělaná — inu! víc než tady ty selské holky ví, ale co s tím? Čemu se někdo naučí z knih zpaměti, ještě není všechno. A byla prý jen někde na malé škole — co pak pro to potřebuje! O, já je znám! Kdybych nevěděla, odkud pojezdny je, řekla bych, že brzy bude stonat na žaludek — vždyť taková ženská hromady nedovede uvařit! Ale tomu Domorázkovi bezpochyby nebude nic; když je z takového baráku, sní všechno!»

«To máte pravdu, paní doktorová, a sluhou na nic nedovedou, jsou zvyklí ráno dlouho spát, muž aby si vařil snídani; pořádně uklidit, nádobí umýt nedovedou, na všem zůstává špiny až hrůza! Pořád by ležely v nějakém románu, a muž, když přijde k obědu, aby si šel ukrojit suchého chleba!» Paní řídící dokončivši tu řeč, položila zas špičák na ret a kývala s bolestným pohledem, jakoby říkala: O, Bože, darmo mluvit!»

«A to prádlo, milostpaní — všecky punčochy děravé — a to ostatní —» Málinka mávala rukou naznačujíc, že o té záležitostech lépe nemluvit.

«Ale potom mi, paničky, řekněte, co tu ta ženská vlastně hodlá dělat?» kazatelsky spustila poštmirová. «Co pak si myslí — kamže přišla? Kdo pak myslí, že jsme? Jak pak tu chce mezi lidy, když ani skleník nemá?»

Dámy teskně přisvědčovaly a duchem zalétaly každá ke svému skleníku.

U starostí, u doktorů, u poštmiřů, řídících, Darbujánů měli v parádních pokojích skleníky, že péro nevypíše! Sklo od shorní dolů, vřadu zase zrcadlo od shora dolů, uvnitř nádobí porcelánové nad suší bělejší, skleněné zářící jako krystaly, drobnostek a titěrek rad, jeden druhý veselější, kolem dokola všechno rodně stříbro, zvenčí nádherně řezané ozdoby, u starostí vinuly se od shora dolů dva hadi, u poštmiřů byl kolem dokola věnec z vyřezávaných růží, doktorka měla po stranách dvě dračí, nahote dokonce lví hlavu, u řídících a Darbujánů také na řezbách nescházelo.

«Račte myslet, budou-li dělat návštěvy, že ano,» po řeči poštmiřové pravila řídící.

«No, já tam nepůjdu!» a doktorka rozesmála se chrupavým smíchem, z něhož crely samé špičky.

«Kdo pak by tam šel, paní doktorová,» útrpně i vyčítavě dodala starostová.

«Darmo přivádět do rozpaků,» neptala se Darbujánová.

«Vždyť by se musel stydět, co si to vzal,» houkla poštmiřová.

«Já se jen dívám, že mu to ta matka dovolila! Poslední groš naň strčili a teď aby mu pomáhali dál!»

«To máte pravdu, paní řídící! Ale stará Domorázková dělá, jakoby byl přišel do náramné slávy — říká, že je tam všeho, všeho!

Inu, já se jí jako matce nedivím, že to před lidmi dělá hezčí. Tady přece každá selská holka, když se teď za našich časů vdává, dostane nějaký ten skleník, i kdyby byl jen z měkkého dříví. I ty barácké holky skládají, aby ho měly, každá by se styděla vdát se bez skleníku. Arci, člověk se kolikrát musí smát, čemu už říkají skleník! Ale patří do slušné domácnosti! Já se vám kolikrát nasměju, když k nám tak přijdou strejcové a tetky, jak se každý zadírá na skleník jako vyjev.

«To u nás taky, paní starostová,» vpadla poštmiřová.

«Ale prosím, paní starostová, dopijte — dopijte, dámy, prosím — pobízela paní Darbujánová.

Zronek zadrnčel, a Málinka odhlopkovala do krámu.

«Tak jsme se o té pojezdny zapovídaly, a stojí-li to za to!»

«To máte pravdu, paní starostová, nestojí — já to znám,» svědčila doktorka. «Budete si, paní poštmiřová, na podzim řídit plást nebo kozich?» zabodovala na pole mýra.

(Pokračování)

V neděli odpoledne.

Jak pere slunce v mraků bílé hrady!
je odpoledne nedělní, klid všady,
a smutno, postesknout si není komu,
dnes skoro všichni očili už z domu,
kdo u mne zblbl a se mnou hlavu kloni,
je ráno ve ráno, kdež tise voni,
— s ním samotě vždy se rády máme,
však neužijím dnes ani duše známé,
už nikdo nepřijde k nám. A kdo také?
Leč upomínka davy temnozraké.
Jak ticho! Nikde nezavznou vrátka —
ta nómota spíš bolná je, než sladká —
ni zvuku — kdesi v uzavřeném bytě
pták zpívá v kleci; chvilku kvůli skryté
tam v komině ston větru — však se mračí,
ten kalný západ snad i bouřku zná —
káž uchystá se na pozdní až chvíli,
až z výletu se vrátí naši milí!
Ať nehoda jich někde nepřekvapí!
Jak čas se vleče! Jak lun líně kvapí!
Skrán těžkou mám a rozu v oku čítím;
stesk nad veskerým mým mě pojal zítím,
jak snahy zničeny, jak je to k pláči.
Dáv zpomínek už bouřně jízbu kračí,
jsou jedny černé, jako zhaslé světy,
a jiné bílé, jak jasmínu květy,
jsou plny touhy, jako modrá dálka,
a vášnivě zas, jako spor a válka,
jsou srdcevoucí, vyčítavé, žhoucí,
a klivě zas, jak ptáče k ptáčku hloucí,
ta prosí mne, ta zababuje krutě,
ta v němém zálu trně nepohnutě,
ta doufat chce a zoula se mnou spoit,
ta nemá slov v srém nevýslovném boji,
a já — já — já vstřím po radě reku,
tak svůži ještě, krásná, s ohněm v oku,
že ostatní vše sočí na ni zlobně —
však mrtva též — to bolf dvojnásobně!
Co měla jsem a náhoda mi vzala!
Co noha cízl v prach mi zadupala!
Jak bloudila jsem v citů šerém hvozdu!
Jak mnohá ztráta v tom, co přišlo — pozdě!
A houštím záhad žal si cestu klestí,
že neměla jsem nikdy, nikdy štěstí,
že souzeno, bych všechno pochovala,
co vroucně jsem — tak vroucně milovala!
Ti mrtví zavřeli své zřetelice,
a neshledám se s nimi nikdy více —

— — — — —
Jak neplakat, jak nezoukat si žalem!
Zda divno, že se vleku v smutku stálém,
že dívám se tak často na hodiny,
by pádily, by den byl zase jiný?
Ach — kolik je? dik Bohu, už se stmívá,
bouř nebude už — pěnkavička zpíá,
už z výletu se zvolna všichni vrtá,
ba — slyším už je na schodech se smát!

Děk Bohu! stesku už je plná míra,
to odpoledne nedělní jak stýrá!
Jak ráda jsem, že bude zas den všední,
tak plný práce chvilky do poslední,
že všechny zas je budu mít kol sebe,
a ve svátek... až v kosti mne to zebe!
Však už je po všem! — Řeknu „dobře zešla“,
až zepřítají se, jak jsem se tu měla.
A budu je mít radši... je i známé,
vždyť... Dlouho-li se na tom světě máme?...
Ať všichni uctí, až zpět se vrátí,
že v samotě se uctím milovatí!

Medřická.

Napsala Božena Visková Kundická.

(Pekerská.)

Dašková čekala, až Medřická sama promluví; bylo jí nepříjemno, že prodlužuje tento pro ni nepříznivý a nepochopitelný výstup. V zahrádce řidičského stádku objevila se paní Dašková, že svou černáskou a zvědavě se svým širokým úsměvem popošla ku plotu.

„Pojďte do sednice,“ pravila v tom okamžiku stará Dašková s rozpačitou drsností ve hlase. „Paní řidič je u plotu a dívá se na nás. Nebude to stát za řeči. Chcete-li mně něco říci, pojďte do sednice, ať nejsme lidem na oči.“

Vymkla Medřická svou ruku, mokrou od jejich slz, a chopila se nádoby s vodou; Medřická bezvolně, jako náměšlena, šla za státnou. Po dlouhé době zase poprvé vycházela do té velké, čisté, jejich jizby s obrovskou kachlovou plotnou, s koutkem Paboučkovým, s brusy, které zase svíštěly, a s kolébku starého Daška, který houpaje se na ní, požídal klidně z velkého hliněného hrnku cikorií páchnoucí kávu.

Pepa učil se z katechismu a když spatřil vycházející Medřickou, silně se zarděl. Toto jeho uzardění nevycházelo z jeho vlastních rozpaků ani z popudu nějaké neshody v jeho duši, ale Medřická byla jeho příčinou. Zarděl se prostě proto, že vycházela, a že nedovedl najednou dobře si představit, za prvé co zde vůbec chce, a za druhé co se nyní stane. Rozčílil se, a písmenky v knize zamotaly se před ním v klubko, jež se kutálelo, jakoby jim někdo pohrával.

Stará Dašková vylila vodu do mědence a počala něco kutit u plotny, nepronášejíc jediného slova.

Pabouček libal právě svoje kotě na temném hlavičce, a jeho celá tráv byla zjasněna nevyslovnými blahem. On jediný nepozoroval, že Medřická vešla. Ostatní všichni sklopili před ní zraky a rychle odvrátili své tváře, aby se zdálo, že ji nevidí. Starý Dašek nabral si veliké sousto chleba s kávou na lžici a rukou trochu se třesoucí donášel je k ústům, aby zamezil nutnost promluvit nebo Medřickou přivítat.

A ona ocitla se uprostřed světnice, nechápala, proč sem přichází, jak odsud odejde, nechápala, bez jediné myšlenky pod čelem, trochu udivena sama nad sebou, nepřítelna skoro, neboť se jí neustále zdálo, že stála se příznakem, že to není ona, co sem vešla, a že vůbec vše co jest, vlastně není.

Chtěla se usmát, ale shledala to zbytečným. Nikdo se na ni nedíval a nikdo ji bezpochyby neviděl. Chvilu stála tak uprostřed světnice a slyšela brusy svíštět u plotny starou Daškovou rachotit, a dívala se, jak Pabouček kotě hladí a líbá.

Pojednou povstal u stolu, kde Pepa seděl, šramot, a ona mimovolně se k němu ohléla. Pepa, bílý jako stěna, vstával, protáhl se okolo lavičky, chopil se židle a donesl ji k Medřické, kde ji zticha postavil. Potom vzal svůj katechismus a jako stín vyšel ze světnice. Medřická slyšela, jak za ní dveře zaklaply.

Protože přistavil Pepa k ní židli tak blízko, že dotýkala se jejích šatů, draždila Medřickou její blízkost, a ona bezvolně se na ni snesla, více sklesnuvši než se posadivši, tak že to vypadalo jako nenadálý pád, a Apolena s Marií skoro v uleknutí se po ní ohlédly. Ona opěla si čelo dlaní a mlčky hleděla do kouta k staré Daškové, očekávajíc s neurčitou netrpělivostí, až bude této trapné situací konec.

Ale Dašková nennavně pohybovala rukama, něco přemýšlejíc anebo natrásajíc, a zdálo se, že zapomněla na Medřickou úplně, a když nezapomněla, tedy že očekává od ní nějakého bližšího vysvětlení.

Starý Dašek dojel kávu, postavil hrnek na stůl, otřel si ústa prsty a zapálil si dýmku.

Medřické napadlo, že snad skutečně je pohnutým příznakem, a že ji z těchto lidí vlastně nikdo nevidí. Byla v takovém duševním napjetí, že jí ani tato myšlenka nepřipadala nemožnou a přiváděla ji v pokušení, aby dotkla se svých šatů, neb aby nějakým jiným způsobem se přesvědčila, že je to ona, co zde sedí, a ne jenom její stín. Myšlenky se jí pozvolna mätly, a v hlavě ji počínalo hrčeti. Nikdo nepromluvil dosud ani slova.

Pabouček vstřel si kotě za košili, vzal jehlu, navlekl do ní nit, nasadil si brejle a počal sešívati dva díly k sobě velíky mi stehy. Bylo na něm viděti nyní jakési rozpaky a houževnatou snahu něčeho neviděti a neslyšeti. Zpozoroval totiž před okamžikem přítomnost Medřické, a napadlo jej, že neměl k tomu práva a že spíchal zločin zrady, kterou nedovedl ani odhadnouti.

Na bruscích letěla kola, šuměly korale, dopadající do nádrží, rezavě a pronikavě píštěly jejich tyče pod kolem, jež je krájelo.

Starý Dašek vypustil první proužek dymu a mlaskl rtůma.

Co pak jí opravdu nikdo nevidí? — Medřická přejela si rukou čelo a cítila, že je má dosud vlhké. Vydechla si z hluboka.

A zase ticho, a zase odnikud ani slova. V koutě, kde byl obraz Bohorodičky háčkovanou krajkou zdobený, počala lampička prskati, nejprve slabě, pak vždy víc, až konečně shlasla.

Stará Dašková povzdela nyní hlavu, podívala se k obrazu a pravila jasně:

„Apoleno, přidej oleje a vyměň knůtek.“

Jeden z brusů přestal se šumět, Apolena líknavě vstala a bosými nohama dlouhými plíživými kroky přistoupila k obřadníku a zamešnávala se lampičkou. Za chvíli vzplál v ní zase knůtek, a na obraz Bohorodičky padl proužek zarůžovělého světla. Kolem Medřické mihla se letní kartounová sukně, ale nezmiřela u brusů. Apolena otevřela dveře a vyšla na chodbu. Také za ní dveře zaklaply.

Po té Medřická měla již jen pouze vědomí úplného klidu, v němž se ocitla, a v tom vědomí nabývala pozvolna síly srovnat své myšlenky, tu a tam některou z nich zachytit a ponorit se do nich tak, jakoby nebylo něčeho zde, co by ji mohlo vyrušit. Měla si při tom leheč čelo a přivírala oči jako v pocitu neskonalého umlčení, jež si teprve nyní uvědomovala. Něco jí z mozku padalo, ale stopy toho ještě jí pálily.

Co chtěla zde? Čím byli jí tito Daškoví? Co jim přišla povědět anebo co očekávala, že oni povědí jí? Mohli něco změnit? Mohli jednou tečku vymazat z celého toho listu jejího života, který byl již úplně napsán, napsán načisto a tím také nadobro rozhodnut? Nedalo se práce na něm nicého změnit!

Dostí možná, že by nyní starý Dašek zeptal se jí zase, zdali věří v Boha, a že by byl spokojen, kdyby slyšel, že se k němu přibližila a že pochopuje důležitost jeho jsoucnosti. Ale to všechno nic nebylo a také něčeho to neluštilo. Byla sama, vždy byla sama! Byla sama doma ve svých těsných čtyřech stěnách, ve škole mezi dětmi i zde, kde nikdo s ní nemluvil.

A po Boha, co vlastně spáchala? Co pak bylo důstojno pro ni, že zde seděla jako na právnici a že budila méně účastenství než uhaslá lampička u Bohorodičky, která nyní

zase v lehoučkém šumění hořela? Co spáchala? Co jen spáchala?

Zase vztyčilo se v ní to smačknuté a rdousené sebevědomí, které vypěstilo se v ní za léta jejich studií, za léta jejich nadějí a usilovné práce, aby prokopala si cestu rovnou a jistou tam, kde tisíce žen oklikami chodí a na těch nekonečných oklikách hyne duševně v jatmu — zase cítila tu sílu v sobě, která bývala jí světlem i štítem, zase ten vzor starý, ten vzor tak hluboký a vášnivý, v němž jí vždy křídla narostla a vznášela ji nad celý ten zástup malých lidí, který tvoří zákony bez práva a na úkor své lidskosti! Kousla se do rtův a začala ruku v pěst. Co zde vlastně chtěla? Čekala, až ji stará Dašková urazí a plivne do tváře? Kdo byla stará Dašková? Čím s ní souvisela? Měla právo něčeho od ní požadovati, nebo povinnost nechat se od ní kopati?

Kout z dýmky starého Daška naplňoval pozvolna jizbu a draždil Medřickou ke kašli. Ó, jak je všechny nenáviděla! Jak se jí zdáli malí a bezcitní! Jak jí bylo protivno vše, co myslili a co konali!

Eh! Jak malí! Jak neskonalé malí! A než jen oni, ale celý svět, všechny ty miliony lidí ostatních, mezi nimiž ocitla se nyní sama s nepochopenou duší, se zvrženou myslí, samostatnější než byla dříve, poněvadž na nikom nezávisela, důležitější než dříve, neboť tvořila svůj svět, celek bez podmiňky celku druhého, všechny ty miliony lidí byly pro ni ničím, dočista ničím, bez vlivu na ni, bez pochopení pro ni, ničím, neboť nešla s nimi, ale proti nim, a zaleželo vše jen na její síle, aby došla se ku předu.

Tak co přišla sem dělati? Mohl jí spasiti hrnek kávy, kdyby jí jej byla stará Dašková nabídla? Mohlo ji spasiti, kdyby starý Dašek se k ní najednou obrátil a řekl: „Ach, vy jste zde, slečno? No, to mě těší, že jste přišla.“ Mohla ji spasiti Apolena, kdyby byla neodešla, nebo Marie, kdyby jí vyasvětila, jak se to děje, že se při sekání korálů neporaní?

Vždyť to bylo k smíchu! Proč sem vlastně vešla? Vzpomínala, co jí přimělo k tomuto kroku, a upamatovala se na tu šílenou úzkost, která ji vyhnala z jejího pokoje a přiměla, že uchopila Daškovou za ruku, jakoby se chtěla na ni zachytit. Proto sem tedy vešla, že hledala útěchu zde, zvuk lidského hlasu, který by k ní promluvil.

Nu, věru tak se jí chtělo polaskat s někým, snad jako malému děcku, tak chtěla, aby jí někdo pohladil a řekl něco konejšivého. Vzpomněla si na to Paboučkovu kotě, jak se pěkně hřeje pouze k němu stuleno, a usmála se sama sobě, že veběhla sem tak jako zbloudilá kotě, jenž se zachytlo lidské něžnosti a lidské péči. Ó, jaké to bylo děťinství!

Vjšla si stou bílou rukou, ozdobenou modrým kamenkem do vlasů a zase se usmála tomu svému děťinství, vzniklému bůhví kde v jejím srdci! A místo všeho, co myslila, co cítila a s čím bojovala, pravila náhle zvucným hlasem, kterým mluvila za dobré nálady k dětem ve škole:

„To bude zase krásné dnes. Sena se vám dobře suší.“

Starý Dašek vypustil ze rtů oblak šedavě bílého dymu a pravil klidně, jakoby byl na ta slova připraven:

„Chvála Bohu, suší.“

A Medřická vstala. Účel její návštěvy byl těmito slovy vyčerpán. Stará Dašková ještě byla sehnuta, ba sehnuta se ještě více, takže jí nebylo ani obličeje viděti.

Medřická přistavila židli ke stolu a odcházela.

„Co to děláte, paní Dašková?“ tázala se ještě u dveří.

„Přebírám hrách, je v něm mnoho vikve.“ Medřická se usmála, jakoby to bylo něco zertovného, co Dašková pronesla, a pozdravivši, vešla ze světnice. Stojíc ještě na prahu, postřehla, že i druhý brus se zastavil ve svět-

Lesní pých.

Ryto dle obrazu JAROSLAVA VYŠÍNÁ.